

HET LAATSTE NIEUWS

Frisse Start, dat is de naam van het project Begeleiding Startende Leraren (BSL) in de regio Noord-Holland en Zuidelijk Flevoland. In 2013 werd de projectaanvraag ingediend door de VU en de UVA i.s.m. de HvA en Inholland en 10 schoolbesturen. Het project is in 2014 van start gegaan en wordt in de herfst van 2019 afgerond.

De naam staat voor wat we beoogden met het project: samen met opleidingen en scholen een frisse, succesvolle start voor beginnende leraren in het voortgezet onderwijs creëren. De projecten BSL zijn gefinancierd vanuit OCW in het kader van de ambities die geformuleerd zijn in de Lerarenagenda 2013-2020 en in het sectorakkoord van het Voortgezet Onderwijs. De hoofddoelen: versnellen van de professionele groei en het reduceren van de uitval van starters. Hiertoe zijn driejarige inductiearrangementen ontwikkeld.

Zie www.begeleidingstartendeleraren.nl voor meer informatie over het project BSL. Kijk bij regio Noord-Holland voor specifieke informatie over Frisse Start.

Inhoud Nieuwsbrief 17

- Slotbrochure Frisse Start, opbrengsten van vijf jaar samenwerken
- Slotconferentie Frisse Start op 27 juni 2019
- Documentaire 'mijn les ging ... goed'; ervaringen van een startende leraar
- Onderzoek RUG, professionele ontwikkeling starters en begeleidingsprogramma's

Professionaliseringsaanbod & procesbegeleiding inductietrajecten

Het project Frisse Start is vanaf heden officieel beëindigd. Maar indien er binnen het VO of MBO belangstelling is om gebruik te maken van het ontwikkelde professionaliseringsaanbod (in de vorm van trainingen of workshops) of procesbegeleiding bij het ontwerpen/doorontwikkelen van inductietrajecten kan contact gezocht worden met Marcelle Hobma (m.m.g.m.hobma@vu.nl) of 06 52 35 88 20.

Wilt u reageren op deze nieuwsbrief, heeft u vragen óf wilt u publicaties bestellen?
Dan kunt u contact opnemen met de projectsecretaris, Marijke Blom: m.h.blom@vu.nl.

Het Projectteam Frisse Start bedankt iedereen voor de samenwerking



Anneke Dekker, Babette Meijer, Carry Jeremiah-Quint, Dianne Hoefakker, Dolinda Rottschäfer, Elmar van Ee, Hans van der Linden, Jan de Boer, Jorien Vollaard, Lieke Kievits, Maaïke Jöbsis, Marcelle Hobma, Marijke Blom, Natasja Maas, Rene Grimbergen, Thomas Jager, Yke Meindersma. Juni 2019

Slotbrochure

In de slotbrochure presenteren we de opbrengsten van 5 jaar Frisse Start, van de samenwerking met ongeveer 120 scholen tijdens de BSL-trajecten, met meer dan 1400 leraren en leidinggevenden tijdens ruim 100 trainingen én van het ontwikkelwerk van de projectgroep'.



Met deze brochure willen we concrete handreikingen bieden aan scholen die willen starten met de begeleiding van startende leraren. De scholen die aan de slag gaan met verbeterplannen, hopen we met nieuwe inzichten en instrumenten te inspireren. We richten ons niet alleen op begeleiders, leidinggevenden en HR-medewerkers maar op iedereen die betrokken is bij inductie-arrangementen voor startende leraren en bij het vormgeven aan doorlopende leerlijnen en loopbanen voor meer ervaren leraren.

In de brochure staan we stil bij:

- Starters in het VO en het voorkomen van uitval
- De vijf OCW-criteria voor inductie: Werkdrukreductie, Enculturatie, Professionalisering en POP, Observatie en Begeleiding, Intervisie en Begeleiding
 - Per criterium aandacht voor achtergrond, aanpak, resultaten en aanbevelingen
- ICALT en de zone van naaste ontwikkeling
- Begeleiden en beoordelen
- Terugblik; 5 jaar Frisse Start, kwantitatieve en kwalitatieve resultaten
- Vooruitblik; Inspirerende loopbanen in het onderwijs, samenwerken aan Toponderwijs

In de bijlagen presenteren we onder andere de producten die we de afgelopen 5 jaar ontwikkeld hebben.

Een pdf-bestand van de brochure is te vinden op www.begeleidingstartendeleraren.nl.

Hard-copy versies kunnen besteld worden door een mail te sturen naar m.h.blom@vu.nl.

Slotconferentie 27 juni 2019, cultuurcentrum Griffioen

Op 27 juni zijn we gestart met een ontbijt in Il Caffè en vanaf 9.00 konden mensen zich inschrijven.



De aftrap van de conferentie vond plaats in de theaterzaal. Er werd kort stilgestaan bij de start en de doelen van het project Begeleiding Startende Leraren en bij de vele beelden die 'Frisse Start' heeft opgeroepen.

Om 10 uur gingen de verschillende sessies van start; 5 sessies sloten aan bij de OCW-criteria en een aparte sessie was gewijd aan het Icalt-instrument. In deze sessies veel aandacht voor de praktijk, voor de ervaringen met het begeleiden van starters met nieuwe(re) methodieken en instrumenten.

Topsport en Toponderwijs

In de theaterzaal werd met bestuurders, leidinggevenden, HR-medewerkers en anderen gesproken over de lessen die we in onderwijs mogelijklerwijs kunnen leren van Topsport; het belang van een gedeelde ambitie, het creëren van betrokkenheid, het stellen van eisen aan inzet en prestaties en een continue gerichtheid op 'beter worden en elkaar beter maken'. We maakten daarbij gebruik van een [presentatie](#) van Merijn Zeeman, directeur sport bij de wielploeg van Jumbo-Vista; in 2016 nog flink in de problemen en -na een succesvol verandertraject- in 2019 aan de top. De presentatie is te zien op onze website bij bronnen.

Na de verschillende sessies volgde de afsluiting in de theaterzaal; een afwisselend programma met een korte toelichting op de resultaten van 5 jaar werken aan Frisse Start voor startende leraren, een blik op de toekomst waarin alle actoren willen samenwerken aan het realiseren van Toponderwijs én het uitreiken van de brochure aan de leden van de stuurgroep.



Na een dankwoord en een boodschap aan de verschillende actoren die betrokken zijn bij inductie en het vormgeven van inspirerende loopbanen voor leraren, volgde het slot van de conferentie met de documentaire van Yasin Maddamin.

Documentaire 'mijn les ging ... goed', ervaringen van een starter, Yasin Maddamin

Op 15 maart 2019 ontving de projectleiding van Frisse Start onderstaande mail van Yasin Maddamin

"Geachte heer/mevrouw,

Als vierde jaars student van de "Dutch Filmmakers Academy (HBO - Film & Audiovisuele media)" wil ik graag in opdracht van mijn school een korte documentaire maken over het leraarschap. Graag zou ik met deze documentaire meer erkenning voor het beroep willen creëren. Tijdens het onderzoeken is er besloten om de begeleiding van startende leraren als onderwerp te nemen, omdat die het meest past bij mijn filmplan voor een korte documentaire. Daarbij wil ik vooral de motivatie en de drijfveren van een docent in beeld brengen. Al snel kwam ik het BSL tegen en met name jullie project 'Frisse start'. Graag zou ik willen weten of er een mogelijkheid bestaat voor zo'n project, mits dat het geval is zou ik graag op gesprek willen langskomen om meer informatie te geven over mijn filmplan."

Om een lang verhaal kort te maken; we waren heel enthousiast over het filmplan, leden van de projectgroep hebben starters en begeleiders geworven, Yasin heeft na interviews gekozen voor Anouk, een script uitgewerkt en opnames gemaakt. Vorige week (17 juni) was de conceptversie van de documentaire klaar en ook daar waren we heel enthousiast over. De ervaringen en de drijfveren van een startende leraar zijn treffend in beeld gebracht.

Na de vertoning van de documentaire bleek dat alle aanwezigen (bijna iedereen in tranen) deze mening deelden, een groot applaus, heel veel complimenten voor Yasin en Mohamed (producer) en ook voor de starter Anouk die met haar moeder in de zaal zat.



Yasin Maddamin en Mohamed Ardan

Natuurlijk werd de vraag gesteld 'kunnen wij deze documentaire aan onze starters, begeleiders en studenten en anderen laten zien?'. Het antwoord is 'ja', voorlopig echter alleen in besloten kring omdat de documentaire ingezonden wordt naar filmfestivals (IDFA).

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met info@yama-av.com.

Onderzoek RUG, professionele ontwikkeling starters en begeleidingsprogramma's

Een belangrijk element van het BSL-project was het onderzoek dat de Rijksuniversiteit Groningen deed naar de ontwikkeling van startende leraren op het vlak van pedagogisch didactisch functioneren. De resultaten van het onderzoek bij tranche-1 (2014-2016) zijn nu gepubliceerd in *Pedagogische Studiën* (2019, 96, 40-63). In het artikel wordt stilgestaan bij de aanleiding voor het onderzoek, het theoretisch kader, de methode, de instrumenten en het antwoord op de drie onderzoeksvragen die betrekking hadden op het startniveau, de inductie-activiteiten en de gemiddelde vooruitgang. In de laatste paragraaf aandacht voor een aantal discussiepunten; structurele facilitering van inwerktrajecten, nadelige effecten van de profileringsdruk (wel/geen vaste aanstelling na 1 jaar) en aanscherping van de eisen met betrekking tot het startniveau (na diplomering of na inductiefase). Verplichte kost dus voor iedereen die zich met de professionele ontwikkeling van startende (en ervaren) leraren bezighoudt.

Eén van de uitkomsten: het startniveau van beginnende leraren ligt lager dan verwacht kan worden van bevoegde docenten. Ongeveer 30% ontstijgt bij de 0-meting niet het basale niveau van pedagogisch-didactisch handelen, na 3 jaar is dit percentage gedaald naar ruim 7%.

Aandacht voor gerichte begeleiding in de zone van naaste ontwikkeling blijkt te werken en is van groot belang voor zowel de starter zelf als voor de kwaliteit van onderwijs.

Klik [hier](#) voor het artikel.

Landelijke publicaties BSL, zo lang de voorraad strekt

Het landelijk BSL- project heeft twee slotpublicaties opgeleverd; een publicatie is geschreven door de onderzoekers uit de verschillende regio's en illustreert zowel praktijkvoorbeelden als theoretische en empirische inzichten uit het flankerend onderzoek. In 'We zijn begonnen' wordt de stand van zaken rondom BSL geschetst aan de hand van gesprekken met starters, (school)opleiders, leidinggevenden en hr-medewerkers. Wat hebben de ontwikkelde trajecten voor hen en de schoolorganisatie betekend? In het slothoofdstuk komen verschillende stakeholders aan het woord over het onderwerp doorlopende leerlijnen.



Wilt u publicaties bestellen? Dan kunt u contact opnemen met Marijke Blom: m.h.blom@vu.nl.

Frisse Start nieuwsbrief nr. 17, Zomer 2019